

Školní preventivní program ZŠ Edvarda Beneše Lysice

pro školní rok 2023/2024

ŠVP ZV „Škola pro život a pro všechny“

Vypracovala: Mgr. Simona Kyánková, školní metodik prevence

1. ÚVOD

- Škola je plně organizovanou spádovou školou pro 10 okolních obcí, do 6. ročníku nastupují žáci ze 4 obcí s malotřídními školami
- Školu navštěvuje v tomto šk. roce 530 žáků, z toho 246 žáků je na 1. stupni v 11 třídách, 284 žáků je na 2. stupni ve 13 třídách, kromě toho jsou ve škole 2 speciální třídy
- Ve škole pracuje 40 učitelů a 16 asistentů pedagoga
- Je zřízeno 6 oddělení školní družiny
- Ve škole pracuje pobočka ZUŠ Boskovice
- V ŠVP je rozšířena výuka pracovních činností a angličtiny, předmět výchova ke zdraví je integrován do další předmětů, jako je výchova k občanství, tělesná výchova, přírodopis, chemie a pracovní činnosti
- Školní poradenské pracoviště je tvořeno: školní psychologkou, výchovnou poradkyní a metodikem prevence

ŠPP je vypracován dle platných dokumentů:

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
[narodni strategie primarni prevence 2019 27.pdf](#)
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023- 2025

[Akční plán PPRCH 23-25.pdf](#)

ŠPP zohledňuje specifika školy i aktuální potřeby žáků.

Do prevence rizikových jevů se zásadně promítají všechny aktivity, které se ve škole i mimo ni organizují, nabízejí žákům možnosti smysluplného využití volného času, podporují zdravý rozvoj osobnosti a rozvíjí zdravé klima školy.

2. Prevence ve školním řádu ZŠ Edvarda Beneše Lysice

- žáci mají právo o přestávkách, v konzultačních hodinách, příp. před nebo po vyučování navštívit školního psychologa, výchovného poradce nebo školního metodika prevence a domluvit se s ním na způsobu řešení svého problému
- žák má právo volit a být volen do žakovského parlamentu
- žáci nesmí na oblečení a doplňcích oblečení používat nevhodnou či zakázanou symboliku
- žáci mají povinnost se chovat tak, aby neohrožovali zdraví své a svých spolužáků. Patří sem zejména šikanování, fyzické nebo slovní napadání, zesměšňování jiných spolužáků, jiné nevhodné chování způsobující mravní újmu spolužáků. Za zvláště závažné jednání se považuje svévolné nebo záměrné poškozování majetku školy, úmyslně způsobená újma na zdraví spolužáka, krádež, požívání alkoholických nápojů, drog a jiných omamných látek, kouření, záškoláctví apod. Zvláště platí přísný zákaz propagace, nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy. Rovněž propagace, nošení, držení a užívání alkoholických nápojů a cigaret ve škole a v místě školy je přísně zakázáno. Při porušení těchto ustanovení budou vyvozována zvláště přísná kázeňská opatření
- žáci využívají informační technologie jen zákonným způsobem a brání jejich zneužívání. Zejména se jedná o přísný zákaz zneužívání www stránek (jejich vytváření pod jiným jménem, zveřejňování nevhodných či zakázaných informací apod.), fotoaparátů, kamer a mobilů (nahrávání a focení spolužáků, učitelů, jejich zakázané používání ve vyučování apod.), nezákonné kopírování, skenování a zveřejňování (různé úřední dokumenty, listiny, osobní data jiných osob apod.), zakázané zneužívání různých programů (například změna fotografie jiného člověka, její úpravy, montáže fotografií apod.).

3. Nespecifická prevence ve školních a mimoškolních aktivitách

- Ve škole pracuje Školní klub, v letošním roce bylo žákům nabídnuto 28 kroužků, přihlásilo se do nich 131 žáků 1. i 2. stupně
- Žáci mají možnost navštěvovat také fotbalový oddíl Žijeme hrou, oddíl Mladých hasičů při SDH Lysice, zájmové kroužky MC Lysické Jablíčko a oddíly Skautu Lysice
- Ve škole pracuje Žákovský parlament tvořený dvěma zástupci z každé třídy od 4. ročníku, kteří jsou zvoleni svými spolužáky

A) Kroužky:

<https://www.zslysice.cz/pro-zaky/nabidka-krouzku.html>

B) Jednorázové akce 1. stupně

- vánoční pečení perníčků s rodiči - prosinec
- zpívání při rozsvícení vánočního stromu v Lysicích a Býkovicích – prosinec
- vánoční besídky pro rodiče
- vánoční jarmark
- koncert pěveckého sboru – před vánočními prázdninami
- recitační soutěž pro děti – třídní kola za účasti rodičů, školní kolo - leden
- regionální recitační přehlídka O lysické sluníčko - březen
- den Země – úklidové odpoledne, soutěžní dopoledne – duben
- návštěvy divadelních představení v Brně a v Blansku (každá třída minimálně 1x ročně)
- akce v Knihovně městyse Lysice v rámci Týdne knihoven + besedy s knihovnicí
- sběr papíru a léčivých bylin
- zápis do první třídy
- svátek čtení – červen
- akce v Knihovně městyse Lysic
- besedy ve školní knihovně pod vedením pí uč. Orlické
- 2x ročně den projektového vyučování – GLOBE
- masopustní rej
- účast na výtvarných soutěžích během celého školního roku
- den páťáků (žáci okolních škol se seznamují s novým prostředím, kam přejdou v 6. ročníku)
- výchovný koncert 1x ročně
- spolupráce s MŠ, MC Lysické Jablíčko a městysem Lysice
- vytváření krátkodobých projektů v rámci projektového vyučování – 1x měsíčně
- výstavky dětských výrobků při třídních schůzkách (listopad, duben)

- podzimní výstava plodin v lysickém kostele
- spolupráce s PPP Boskovice, SPC Blansko, Štolcova, Kociánka, Kamenomlýnská, Ibsenova, Gellnerova – rozvoj dětí s potřebou podpůrných opatření
- jarní a podzimní výcvik na dopravním hřišti (4. roč.)
- exkurze do planetária
- výukové programy v ekocentru Lipka, Jezírko a Rozmarýnek (1. – 5. ročník), Dům přírody MK
- dětská pouť
- podpora afrického dítěte (akce školního parlamentu – adopce na dálku)
- sportovní olympiáda pro všechny žáky 1. stupně
- turnaje v přehazované, vybíjené, kopané, florbalu
- soutěž ve šplhu
- podzimní a jarní maratón
- divadelní představení dramatického kroužku 1. stup. pro rodiče a veřejnost
- školní výlety spojené s putováním (1 denní)
- dopravní akce s PČR
- vystoupení pěveckého sboru pro Klub důchodců v Lysicích
- spaní tříd ve škole
- beseda s hasiči Hasík – 2. ročník
- akce s trenéry Žijeme hrou – 5x ročně

C) Jednorázové akce 2. stupně

- divadelní představení dramatických kroužků 2. stupně
- příprava a účast na sportovních akcích v rámci školy:
 - turnaj ve fotbale
 - turnaj ve florbale
 - turnaj ve stolním tenise
 - „lysická laťka“
 - turnaje organizované Žákovským parlamentem, např. šplh, vybíjená
- příprava a účast na sportovních akcích v rámci okresu:
 - „Kunštátská laťka“, přespolní běh, Pohár rozhlasu v Blansku, okresní soutěž v basketbale, malá kopaná, turnaj v sálové kopané, turnaj ve florbale, turnaj ve stolním tenise, volejbal – Letovice a další soutěže
- různé exkurze a besedy:
 - literárně-historická exkurze – Lidice, Terezín, Praha – říjen (2 dny, 9. roč.)
 - historická exkurze Den Velké Moravy – Mikulčice 7. ročník
 - zeměpisná exkurze do Kartografického muzea ve Velkých Opatovicích (6. roč.)

- zeměpisně-historická exkurze do Kutné Hory a Kladruhu
- beseda o studijních a učebních oborech pro 8. roč. – ÚP Blansko
- beseda se spisovatelem organizovaná Knihovnou městyse Lysice
- vystoupení Divadélka pro školy Hradec Králové
- návštěvy divadelních představení v Brně (každý ročník 1x ročně, Radost, Janáčkovo divadlo, Mahenovo divadlo)
- slavnostní rozloučení žáků 9. ročníku polonézou
- „Den Země“ – úklid okolí školy
- rozhlasové relace tříd k významným výročím
- příprava soutěží a akcí pro děti předškolního a ml. škol. věku (Mikulášská nadílka, Den dětí, zápis do 1.ročníku atd.)
- recitační soutěž (školní kolo)
- regionální recitační soutěžní přehlídka „O lysické sluníčko“
- účast žáků v kulturních programech u příležitosti Dne vzniku ČSR a slavnostního rozsvěcení vánočního stromu v Lysicích
- řada akcí společná s 1. stup., např. You Dream We Run, adopce afrického dítěte atd.

D) Dlouhodobé akce a projekty 1. - 2. stupně

- 2x v roce organizace Dnu Globe – projektového vyučování ve škole - tematicky zaměřený a připravený jednou z předmět. komisí
- sběrové aktivity žáků (sběr léčivých bylin, pomerančové a citronové kůry, starého papíru, sběr vyřazených elektrospotřebičů, mobilů, počítačů, hliníku atd.)
- lyžařský kurz – 7. roč.
- příprava a účast na soutěžích a olympiádách v matematice, českém jazyce, dějepise, zeměpise, fyzice, chemii, informatice, pracovních činnostech atd.
- příprava a účast v recitačních soutěžích, zapojení do literárních soutěží
- celoroční projekt „Dítě v neustálém pohybu“ – sportovní akce podporující zvýšení tělesné kondice žáků I. stupně: cvičení v přírodě - 2x za rok cvičení zaměřené na zdravotní výchovu a na tělesnou zdatnost dětí, každý měsíc sport. akce: turnaj v přehazované, turnaj ve vybíjené, turnaj v kopané, soutěž ve šplhu, podzimní a jarní maraton
- testy k volbě povolání a výběru SŠ - školní psycholožka
- zapojení do projektu „Recyklohraní“
- logická olympiáda
- soutěž Robotiáda
- „Týden deváťáků“ – týden projektového vyučování žáků 9. roč.
- Bobřík informatiky a další soutěže či projekty IT
- soutěž Mosty pro žáky 8. a 9. ročníku na SŠ Letovice

- patronát deváťáků v 1. třídách
- veškeré školní výlety spojené s putováním po přírodě a kulturních památkách (2 – 4 denní)
- vydávání školního žakovského časopisu Plátek 4x ročně

4. Prevence ve vzdělávacích předmětech

1. stupeň ZŠ

1. český jazyk: příběhy o dětech, Slabikář správného chování, Šimsa

2. prvouka a člověk a svět: formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování, utváří kladný vztah k přírodě. Vhodná témata:

Moje rodina

Domov

Práce a volný čas

Člověk mezi lidmi

Člověk a zdraví

Rozmanitost přírody - rostliny léčivé, jedovaté, ..

Výchova ke zdraví - zdraví, osobní hygiena, výživa, zdravá výživa, základy rodinné a sexuální výchovy,...

Prevence zneužívání návykových látek

Osobní bezpečí

2. stupeň ZŠ

1. Chemie: vede k poznání reakcí chemických látek obsažených např. v drogách. Vhodná témata:

Složení látek

Chemické reakce

Deriváty

Chemie ve společnosti - podkapitola Drogy

2. Přírodopis: žáci hodnotí chování své i ostatních lidí a učí se odstraňovat negativní vlivy ohrožující zdravý tělesný a duševní vývoj.

Vhodná témata:

Rostliny

Stavba těla a funkce jednotlivých orgánů člověka

Poškození lidského organismu

Péče o zdraví

Zdravá výživa

Prevence zneužívání návykových látek

Sexuální výchova

3. Výchova k občanství: formuje a rozvíjí občanský profil žáků, vytváří ucelenou představu o mravních a právních předpokladech mezilidského a společenského soužití. V 8. ročníku je v tomto předmětu integrována jedna hodina z Výchovy ke zdraví (název předmětu – Výchova k občanství a ke zdraví), některá důležitá témata jsou probírána v rámci předmětu již v 6. a 7. ročníku. Vhodná témata:

Společenské chování

Morálka

Lidská práva

Dospívání

Citový život člověka

Sexuální výchova

Kouření a alkoholismus

Závislost

Zdravý životní styl

Rodinný život

Rozvoj osobnosti

Člověk a právo

Náboženské sekty a světová náboženství

Volba povolání

5. Tělesná výchova: rozvíjí u žáků nové pohybové dovednosti, zvyšuje jejich fyzickou zdatnost a umožňuje vhodným využitím volného času preventivně působit na žáky. V 9. ročníku je do tohoto předmětu integrována jedna hodina z Výchovy ke zdraví, témata:

Osobní bezpečí

Péče o zdraví

Zdravý životní styl, metody relaxace

Prevence zneužívání návykových látek

6. Výtvarná výchova: např. reklamy proti kouření, abstraktní vyjádření pocitů závislého člověka, ..

7. Pracovní činnosti: rozvíjí u žáků manuální zručnost, jemnou motoriku, podporuje kreativitu, napomáhá vhodnému výběru profese, témata:

Správná životospráva

Tvorba jídelníčku

Společenské chování – stolování

Využití volného času – ruční práce, modelářství, kutilství

Do chemie, přírodopisu, výchovy k občanství, pracovních činností a tělesné výchovy jsou integrována vzdělávací témata výchovy ke zdraví.

5. Specifická prevence

A) Třídnické hodiny: probíhají pravidelně každý týden v pondělí (1. vyuč. hodina), rozvíjí pozitivní atmosféru ve třídě, komunikaci mezi žáky a učiteli, poskytuje prostor pro vyjádření názorů žáků. Je prostor pro setkávání TU se třídou za účelem řešení aktuálních i nadčasových třídních témat, dobře realizované tř. hodiny mají velký preventivní potenciál a přispívají k vytváření bezpečného klimatu třídy i školy. Tipy a materiály ke hrám v rámci prevence poskytuje školní metodická prevence. Hodiny vede po domluvě a ve spolupráci s TU školní psycholožka

B) Adaptační dny: v 6. ročníku, po příchodu nových žáků z okolních malotřídních škol vznikají nové kolektivy. Na přípravě a realizaci adaptačního programu spolupracuje ŠPP s TU. Dopoledne probíhají aktivity ve škole a jejím okolí, jejich cílem je seznámení se, navázání spolupráce, tvoření týmů, rozvoj komunikace a návrh třídních pravidel. Odpoledne program v lanovém centru Proud Brno. V případě zájmu třídy a třídního učitele lze po návratu pokračovat večerními aktivitami, stezkou odvahy a přespáním ve škole.

C) Preventivní programy:

- Společnost Podané ruce o. p. s., Brno - preventivní programy tematicky na sebe navazující naplňují záměr, aby byl žák během své školní docházky seznámen se všemi oblastmi rizikového chování formou interaktivních besed a programů od 1. - do 9. ročníku

Témata v jednotlivých ročnících:

1. Třída jako team
 2. S mobilem v pohodě
 3. Internetem bezpečně
 4. Moje tělo
 5. Emoce a my
 6. Třída jako team
 7. Pocity a potřeby, Alkohol, nikotin a marihuana
 8. Rizika a dopady dlouhodobého užívání NL, Gender a sexualita
 9. Intimita, sex a vztahy
- MP Education s. r. o. - preventivní program pro žáky 6. a 7. ročníku s tematikou sexuální výchovy (Dospívám aneb život plný změn, Na startu mužnosti) – pro dívky ze 6. roč. hrazeno z grantu Procter and Gamble
 - Policie ČR - přednáška o trestní odpovědnosti 9. ročník
 - Beseda s kurátory – pro 8. – 9. ročník
 - Intervenční programy – práce školní psycholožky se třídou, programy „ušité na míru“ třídě podle aktuálních problémů. Zejména u tříd, kde se jeví vztahové problémy mezi žáky nebo kde jsou žáci s vyšším stupněm podpory a specifickými vzdělávacími potřebami. Spolupráce s asistenty pedagoga ohledně adaptace žáků s podpůrnými opatřeními do třídního kolektivu.
 - Seznamování nových žáků a třídního učitele – v 1. ročníku nebo u stávající třídy s novým třídním učitelem, asistentem pedagoga či novými žáky během třídnických hodin v září, podpora začlenění žáků ve třídě

- Diagnostika klimatu třídy - pozorování během skupinových her v třídnických hodinách při pravidelné práci se třídou, kdy se rozehraje skupinová dynamika, a konzultace zjištění s třídním učitelem, který zná třídu dlouhodobě; v případě zájmu kratší nominační technika pro určení vztahů ve třídě
- Dotazníkové šetření zaměřené na šikanu - 6. – 9 ročník, rozbor s TU
- Den bezpečného internetu - příprava aktivit zaměřených na netiketu a bezpečné chování na internetu do HTU i dalších předmětů

6. Spolupráce s rodiči

Rodiče mají možnost se seznámit s nástěnkami zabývajícími se primární protidrogovou prevencí. Důležité materiály týkající se ŠPP může veřejnost nalézt také na webových stránkách školy www.zslysice.cz

Na dnu otevřených dveří mohou rodiče vidět práci učitelů i dětí přímo v hodinách.

Rodiče jsou seznamováni s preventivními aktivitami školy na webových stránkách, dále prostřednictvím nástěnky ŠMP a článků ve Zpravodaji ZŠ Edvarda Beneše Lysice nebo Lysickém zpravodaji.

Vzdělávací i výchovné problémy s dětmi mohou rodiče konzultovat s VP, ŠP i ŠMP ve zveřejněných konzultačních hodinách.

V případě zájmu odkazujeme na internetové stránky např. www.odrogach.cz; www.retezlasky.cz; www.podaneruce.cz; www.bkb.cz (Bílý kruh bezpečí); www.anabell.cz (poruchy příjmu potravy), www.e-bezpeci.cz (rizikové chování na internetu)

7. Činnost školního metodika prevence

- poskytování pomoci žákům, rodičům i pedagogům v době konzultačních hodin: úterý 13:30 – 15:00
- spolupráce s ostatními pedagogickými pracovníky školy, hlavně s TU a vyučujícími výchovy k občanství, přírodopisu, chemie a tělesné výchovy
- spolupráce se členy ŠPP
- spolupráce s rodiči
- spolupráce s poradenskými centry a odbory
- účast na školeních s tematikou prevence sociálně patologických jevů
- 2 x ročně pravidelné setkání ŠMP (doplňené školením)
- seznamování ostatních pedagogů s novinkami v oblasti prevence, metodika práce pro TU na pedagog. poradách, informace a aktivity z časopisů Třídní učitel a Prevence
- zajištění besed vhodných pro prevenci
- další akce dle potřeb žáků
- vedení výchovných komisí týkajících se rizikového chování

8. Činnost školní psycholožky

preventivní práce s třídou během třídnických hodin ve spolupráci s třídním učitelem zejména na 1. stupni, na 2. stupni spíše řešení aktuálních problémů. Obsah: vybraná témata podle tematických plánů třídnických hodin ŠVP blízka psychologické problematice (např. šikana, urážení, třídní vztahy nebo osobní problémy - týrání, sexuální zneužívání atd.), jinak dle zakázky třídního učitele. Cílem je, aby si žáci trénovali práci ve skupině - třídě, zkusili si komunikaci v komunitním kruhu za stanovených pravidel bezpečí, řešily se aktuální problémy či potřeby třídy, podporovalo se pozitivní klima třídy, předcházelo šikaně

- představení školní psycholožky a informování o možnostech pomoci, představení Školního poradenského pracoviště - u nových tříd (1. a 6. ročník)
- nabídka individuální péče žákům s výukovými, výchovnými či osobními problémy - formou podpůrné péče, motivačního rozhovoru, nově práce s herním pískovištěm, spolupráce s rodiči na řešení
- podpora žáků se vztahovými problémy včetně způsobů obrany, příp. nácvik sociálních dovedností
- prevence školní neúspěšnosti, účast na schůzkách s rodiči ohledně neprospívajících žáků, hledání způsobů řešení
- kariérové poradenství k volbě střední školy pro žáky 9. ročníku, součástí je testová baterie, následuje konzultace výsledků se žákem a rodiči
- relaxační skupinka LEHÁRO pro hyperaktivní, nesoustředěné či úzkostné děti na 1. stupni
- screening specifických poruch učení u žáků 1. ročníku v říjnu, následně procvičovací preventivní skupinka PASTELKA pro vytipované žáky 1. ročníku od února (trénink grafomotoriky, sluchového a zrakového vnímání, pozornosti a paměti)
- poradenství pro rodiče ohledně výukových či výchovných problémů žáků
- koordinace inkluze a konzultování problémů týkajících se žáků s podpůrnými opatřeními; koordinace plánů (IVP, PLPP, PPI, PJP)
- účast na zápisu do 1. ročníku
- spolupráce s dalšími organizacemi (PPP, SPC, SVP, OSPOD, Policie ČR)
- krizová intervence žákům a pedagogům, provázení dětí v krizových situacích
- skupinová krizová intervence a utvoření intervenčního týmu v případě mimořádné události
- koordinace ŠPP, jednou měsíčně schůzky s asistenty pedagoga
- DVPP, supervizní metodické setkávání ŠP v PPP Brno jednou měsíčně, intervize

9. Cíle Školního poradenského pracoviště

Cíl: aby děti byly v pohodě, příjemném klimatu, chodily do školy, připravovaly se a rozvíjely se psychicky i tělesně.

1. Vyhledávání žáků s problémy, v nepohodě.
2. Řešení na schůzce ŠPP, příprava strategie vedení schůzek.
3. Schůzky s rodiči.

4. Zhodnocení přijatých opatření - komunikaci s učiteli (TU).
5. Kontrolní schůzka s rodičem (telefonicky, osobně) - dát vědět, jak to funguje.
6. Kontakty na další odborníky. Domluva s pracovníky školy na postupu (asistent pedagoga, třídní učitel).

10. Cíle Školního preventivního programu

Krátkodobé:

- zacílení na aktivity podporující společenské chování
- zmapování prostředí školy v oblasti sebepoškozování a poruch příjmu potravy
- zmapování výskytu a užívání nikotinových sáčků a jiných netabákových výrobků

Dlouhodobé:

- pomoc při adaptaci žáků nově přichozích do školy v 6. ročníku
- zaměření prevence na žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí
- rozšíření preventivních aktivit pro rodiče žáků
- prohloubení vědomostí pedagogů školy o preventivních mechanismech
- podpora rozšíření aktivit ŽP směrem k veřejnému životu v obci a mimo školu
- pokračování v preventivních programech navazujících tematicky tak, aby každý žák prošel celým cyklem během školní docházky

Seznam spolupracujících poradenských center a odborů s kontakty:

- OPMP Vyškov, pracoviště Boskovice, Štefánikova 1142/2, 516454178
- OPMP Vyškov, pracoviště Blansko, Nad Čertovkou 17, 516418776
- PPP a SPC Vysočina, pracoviště Žďár nad Sázavou, Veselská 35/43, 604 971 423, 566 622 387
- SPC Brno Veslařská, pobočka Blansko, Seifertova 1553/3, 775 879 406, +420 775 883 529
- Charita Blansko, Komenského 15, 516411583
- Okresní hygienická stanice Blansko, Mlýnská 2, 516412084
- OSPOD, MěÚ Boskovice, nám. 9. května 954/2, MěÚ Boskovice, nám. 9. května 954/2, 516 488 600, vedoucí odboru: 516 488 740
- kurátor pro děti a mládež Mgr. René Kvapil, 516488776